

Міністерство освіти і науки України
Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»
Південноукраїнський центр професійного розвитку керівників та фахівців
соціономічної сфери

РОЗВИТОК КРЕАТИВНОСТІ ЯК РЕСУРСУ ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ОСОБИСТОСТІ: ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ
04 квітня 2025 року**

ОДЕСА

УДК: 159.953:37.015.3:005.963

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ:

Черненко Наталія Миколаївна - доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри освітнього менеджменту та публічного управління.

Соловейчук Олена Максимівна – фахівець Південноукраїнського центру професійного розвитку керівників та фахівців соціономічної сфери.

*Рекомендова вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський
національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
(протокол №14 від 24 квітня 2025 р.)*

Рецензенти:

Ольга ЗБАРСЬКА (Olga Zbarskaya) - доктор наук, експерт у галузі креативного потенціалу людини, член академії ACSW, член The Textbook & Academic Authors Association, засновник та президент компанії «OZCREDO», автор книг та підручників.

Осіпова Тетяна Юріївна - доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки Університету Ушинського

Розвиток креативності як ресурсу інноваційного потенціалу особистості: психолого-педагогічні аспекти: збірник матеріалів всеукраїнської науково-методичної конференції з міжнародною участю. Одеса : Університет Ушинського, 2025. 511 с.

До збірника увійшли матеріали всеукраїнської науково-методичної конференції з міжнародною участю, присвяченої різним психолого-педагогічним аспектам інноваційного потенціалу особистості, сучасним методам та формам організації освітнього процесу у закладах освіти різного рівня, розвитку креативного мислення під час підготовки здобувачів у закладах освіти.

Науковці висвітлюють питання щодо сучасних форм і методів розвитку креативності як ресурсу інноваційного потенціалу особистості.

Відповідальність за зміст матеріалів несуть їх автори.

© Університет Ушинського

Висновки

- Розвиток креативного мислення є критично важливим для формування інноваційного потенціалу майбутніх медиків.
- Інтеграція міждисциплінарних підходів, поєднання знань з різних галузей сприятиме підвищенню якості професійної підготовки.
- Ефективна реалізація креативних методик у вищих медичних закладах освіти потребує активної участі як викладачів, так і адміністрації закладів, а також співпраці з практичними установами.
- Регулярне проведення тренінгів, семінарів та участь у міжнародних конференціях сприятиме обміну досвідом і освоєнню новітніх методик навчання.
- Забезпечення сучасного технологічного обладнання для симуляційних лабораторій, кабінетів та інтерактивних платформ сприятиме більш глибокому залученню студентів до навчального процесу.

Формування інноваційного потенціалу та професійного зростання майбутніх медиків є складним і багатогранним процесом, у якому креативність виступає як один із найважливіших чинників. Впровадження сучасних педагогічних технологій, активна участь студентів і постійне зростання професійного рівня викладачів мають створити умови для подальшої трансформації системи медичної освіти. Інтеграція креативних підходів стає не лише необхідною відповіддю на сучасні виклики, але й стратегічним кроком до забезпечення високої якості охорони здоров'я в умовах швидких змін в сучасному суспільстві.

КУШНЄРЬОВА Марина Олександрівна

ФОРМУВАННЯ КРЕАТИВНОГО МИСЛЕННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Одним із пріоритетних завдань сучасної освіти є вдосконалення мисленнєвих навичок здобувачів освіти. У фокусі уваги – розвиток критичного і креативного мислення. Для освітньої діяльності надважливо, щоб здобувачі освіти були навчені критично мислити, послуговуватись креативним, нестандартним підходом до пошуку відповідей, вирішення поставлених завдань, створення й реалізації проєктів. Це передбачає більш ефективне мислення в межах предметних галузей навчальної програми.

Розвиток критичного і креативного мислення здобувачів освіти сприятиме ефективному вирішенню проблем, навчить долати реальні життєві проблеми, вибудовуючи шлях від оцінювання складності ситуації, наявності аргументів, що супроводжують соціальний контекст, до прийняття зважених рішень. Креативність мислення допоможе здобувачам освіти не просто слідувати

шаблонам, а продуктивно реагувати на нові ситуації, знаходити ефективні рішення проблем, створювати власні оригінальні роботи.

У психолого-педагогічній літературі поняття «креативне мислення» має традицію наукового осмислення. Ним позначають особливий вид діяльності, що часто має нечіткі та невизначені межі. Дослідники процесу формування креативного мислення переконані, що розв'язання проблем в освітній діяльності, як і в будь-якій іншій, набуває творчого характеру, якщо виконується одна або декілька наступних умов: те, що осмислюється, має новизну та цінність (або для конкретної людини, або для культури, носієм якої вона є); сам процес мислення стає нетрадиційним і вимагає модифікації або відмови від ідей, що були популярними раніше; мисленнєвий процес вимагає високої мотивації та наполегливості, оскільки відбувається протягом певного часу або характеризується високою інтенсивністю; чітке окреслення й усвідомлення проблеми, завдання через її правильне формулювання.

У педагогічній літературі креативне мислення визначається як здатність генерувати нові, нестандартні ідеї, шукати оригінальні шляхи розв'язання проблем і застосовувати знання в нетипових ситуаціях. Звідси уявлення про креативне мислення як про здатність пропонувати різні варіанти вирішення питання замість слідувати одному, єдино правильному варіанту; як шлях виявлення проблеми, експериментування і створення нового продукту, процес уявного комбінування вже відомих знань у нові структури, здатність виходити за межі стандартних схем і використовувати уяву для адаптації знань до нових обставин.

Фокусуючи увагу на процесі формування креативного мислення, дослідники деталізували й ті компоненти, що супроводжують генерування нових творчих ідей, зокрема здатність швидко пропонувати нові, нестандартні ідеї, уміння бачити й реалізовувати новий підхід до вирішення проблеми, гнучким у прийнятті нових, оригінальних рішень, бачити в деталях те, що є невловимим на перший погляд, здатність вдосконалювати ідеї.

Усі напрацювання щодо особливостей формування креативного мислення доводять, що креативність мислення відіграє провідну роль у формуванні ключових і предметних компетентностей здобувачів освіти, сприяє розвитку самостійності, формує здатність адаптувати знання до реальних ситуацій, вчить працювати в команді та генерувати нові, нестандартні рішення в процесі розв'язання освітніх завдань.

Креативне мислення допомагає розвивати інноваційність та гнучкість у вирішенні як навчальних, так і життєвих завдань за допомогою таких методів і прийомів, як метод проєктів, метод дискусії, що дозволяє обговорювати проблему, шукати шляхи її розв'язання, гейміфікація, використання відкритих завдань тощо. Завдання, спрямовані на формування креативного мислення під час навчання іноземної мови, є не лише дієвими та ефективними з точки зору освітньої мети, а й дають можливість урізноманітнити процес навчання, зробити

його інтерактивним та дієвим з огляду на характер вправ, спрямованість завдань, форму проведення й максимальну залученість здобувачів освіти.

Під час навчання іноземної мови продуктивними щодо формування креативного мислення можуть бути творчі вправи, що орієнтують здобувачів освіти на пошук словесних асоціацій до заздалегідь підібраних слів. Такі завдання розширюють лексичний запас, вчать мислити нестандартно через вибудовування асоціативних зв'язків. Іншим видом розвитку креативності під час формування іншомовної комунікативної компетентності є завдання, спрямовані на активне використання нових слів та граматичних конструкцій. Генерування нових ідей відбувається через конструювання історії або невеликого за обсягом оповідання за допомогою певної кількості випадкових слів з числа щойно вивчених та визначених граматичних конструкцій.

Візуалізація сприяє формуванню креативного мислення. Підтвердженням тому є завдання мовного характеру, спрямовані на візуалізацію, графічне зображення, що описує, унаочнює лексичний зміст нових слів, стійких словосполучень, фразових дієслів тощо. Відчуття мови через генерування і пошук нових, нестандартних рішень тренуватиме виконання вправ на вдосконалення навичок римування, а вміння переказувати текст відповідно до заявленої форми, стилю або контексту розвиватиме вміння використовувати мову в різних життєвих ситуаціях.

Формування креативного мислення здобувачів освіти сприяє пошуку нестандартних підходів до постановки завдань і виконання вправ, привертає увагу до навчання мови як динамічного процесу, спрямованого на здобуття знань, що розширюють творчий потенціал через набуття когнітивних навичок, залучення образного мислення, використання асоціативної пам'яті тощо.

ЛЕОНОВА Вероніка Іванівна

ТЕХНОЛОГІЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ІГРОВОЇ РОБОТИ З «ДІТЬМИ ВУЛИЦІ»

Вулична соціальна робота є важливим напрямом соціальної діяльності, спрямованим на допомогу вразливим категоріям населення, які перебувають у складних життєвих обставинах. Вона здійснюється безпосередньо в місцях проживання або перебування таких осіб, охоплюючи безпритульних, дітей і підлітків, які опинилися поза сімейним доглядом, людей, що страждають від залежностей, мігрантів та інших осіб, які мають обмежений доступ до соціальних послуг. Основною метою вуличної соціальної роботи є надання підтримки та сприяння інтеграції в суспільство осіб, що опинилися у кризових ситуаціях. Ця діяльність передбачає забезпечення базових потреб людей, надання психологічної, правової та соціальної допомоги, формування довіри та мотивації

КРАМСЬКА Зоя Михайлівна Діяльності майбутнього вчителя початкової школи	252
КРИВДА Вікторія Ігорівна Роль викладача закладу вищої освіти в розвитку креативного мислення здобувача	258
КУЧЕРЕНКО Микола Петрович Креативність у вищій медичній освіті: шлях до формування інноваційного потенціалу та професійного зростання майбутніх медиків	259
КУШНЄРЬОВА Марина Олександрівна Формування креативного мислення здобувачів освіти під час навчання іноземної мови	263
ЛЕОНОВА Вероніка Іванівна Технологія реалізації ігрової роботи з «дітьми вулиці»	265
ЛИСТОПАД Олексій Анатолійович, ЛИСТОПАД Наталя Леонідівна Педагогічний коучинг як засіб інтенсифікації розвитку креативного потенціалу здобувачів освіти	270
ЛИГОЦЬКИЙ Дмитро Ігорович Розвиток креативності як ресурс інноваційного потенціалу в спорті	275
LISONOR Alla Formation Of An Innovative Thinking Style In Future Designers Through Project-Based Learning	279
ЛИТОВЧЕНКО Ольга Василівна Креативність як ключ до успішної логопедичної корекції	281
ЛЮБИМОВА Світлана Анатоліївна Креативність у перекладі поезії	286
МАКСИМ Оксана Анатоліївна Психолого-педагогічні аспекти розвитку креативності здобувачів вищої освіти у процесі викладання іноземної мови	288
МАРДАРОВА Ірина Костянтинівна, ГУДАНИЧ Наталія Миколаївна Розвиток креативних здібностей здобувачів вищої освіти в коворкінг середовищі	291
МАРУЩАК Ярослав Сергійович Інноваційний ретроспективний підхід у викладанні історії України: від сучасності до Київської Русі	296
МАСЛЕННИКОВ Дмитро Ігорович Формування креативності студентів у процесі вивчення вищої математики	298
МАТВІЄНКІВ Ольга Степанівна Розвиток креативності студентів у процесі вивчення іноземної мови (англійської) в закладах вищої освіти	301
MEISH Yuliia The Impact Of Teaching Mathematical Disciplines To Technical Specialty Students On The Development Of Creativity Of Skilled Professionals	304
МОВЧАН Валентина Іванівна Інтерпретація творів мистецтва як засіб розвитку креативного мислення майбутніх учителів початкових класів	308
МОРГУН Олександра Олександрівна Розвиток креативності у підготовці перекладачів англійської та китайської мов: психолого-педагогічні аспекти інноваційного підходу	310